

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 702/2022-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Prima banka Slovensko, a. s.**, Hodžova 11, Žilina, IČO 31 575 951, zastúpenej advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 38Ek/351/2022 z 8. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 38Ek/351/2022 z 8. septembra 2022 **b o l o p o r u š e n é** základného právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 38Ek/351/2022 z 8. septembra 2022 sa **z r u š u j e** a vec sa **v r a c i a** na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Banská Bystrica **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **631,45 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. novembra 2022 domáhala vyslovenia porušenia svojich základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“). Tiež navrhovala zrušiť namietané uznesenie, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 20. augusta 2009 uzavrel právny predchodca sťažovateľky (██████████) s obchodnou spoločnosťou ██████████ v konkurze (ďalej len „dlžník“) zmluvu o úvere. Výška poskytnutého úveru bola 1 300 000 eur. Pohľadávka právneho predchodcu sťažovateľky bola zabezpečená ručením povinnej (spoločníčka a konateľka dlžníka). Po povolení reštrukturalizácie dlžníka bol tento zaviazaný zaplatiť právnemu predchodcovi sťažovateľky do 30. júna 2014 prihlásenú pohľadávku v celom rozsahu (30 002,81 eur s príslušenstvom). K uspokojeniu pohľadávky nedošlo, a tak sa stal reštrukturalizačný plán voči právnemu predchodcovi sťažovateľky neúčinný.

3. Povinná darovacou zmluvou z 19. decembra 2012 previedla na svojho syna nehnuteľnosti v jej výlučnom vlastníctve nachádzajúce sa v katastrálnom území ██████████ okres ██████████. Sťažovateľka sa žalobou z 28. októbra 2014 domáhala určenia neúčinnosti darovacej zmluvy. Okresný súd Stará Ľubovňa rozsudkom č. k. 4C/216/2014 z 21. apríla 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 2Co/135/2017 z 22. novembra 2017 určil, že darovacia zmluva je vo vzťahu k sťažovateľke neúčinná.

4. Na majetok dlžníka bol opätovne 8. januára 2016 vyhlásený konkurz, v ktorom si sťažovateľka prihlásila svoju pohľadávku v celom rozsahu. Sťažovateľka si 19. mája 2017 voči povinnej a ďalšej osobe uplatnila prostredníctvom upomínacieho konania svoju splatnú pohľadávku. Po úspešne podanom odpore proti platobnému rozkazu Okresný súd Stará Ľubovňa rozsudkom č. k. 6Csp/205/2017 z 5. novembra 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 20CoCsp/2/2020 z 26. novembra 2020 zaviazal povinnú a ďalšiu osobu spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľke 30 000 eur s príslušenstvom.

5. Uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 4OdK/25/2019 z 25. novembra 2019 bol na majetok povinnej vyhlásený konkurz. Judikovanú pohľadávku si sťažovateľka 16. januára 2020 uplatnila v konkurznom konaní.

6. Návrhom na vykonanie exekúcie doručeným okresnému súdu 28. januára 2022 sa sťažovateľka domáhala voči povinnej vymoženiu pohľadávky vo výške 30 000 eur s príslušenstvom s poukazom na judikovanú neúčinnosť právneho úkonu voči sťažovateľke. Vyšší súdny úradník okresného súdu uznesením č. k. 38Ek/351/2022 zo 17. februára 2022 v spojení s namietaným uznesením sudkyne okresného súdu návrh sťažovateľky na vykonanie exekúcie v celom rozsahu zamietol s odôvodnením, že na majetok povinnej bol vyhlásený konkurz, a tak sa sťažovateľka nemôže domáhať uspokojenia (vymoženía) svojej pohľadávky ani od tretej osoby (syna povinnej) z dôvodu absencie exekučného titulu, ktorým by bola tretia osoba zviazaná sťažovateľke plniť [právo na náhradu voči tomu, kto mal z neúčinného právneho úkonu prospech (§ 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka)]. V danom prípade rozhodnutie o oddlžení povinnej zakladá dôvod na zastavenie exekučného konania, v ktorom sa vymáha pohľadávka ukrátená ukracujúcim úkonom, preto sťažovateľka stráca reálnu možnosť exekvovať ušlý majetok vo vlastníctve tretej osoby na základe rozsudku znejúceho na určenie neúčinnosti ukracujúceho právneho úkonu.

II.

7. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti poukázala na znenie ustanovenia § 166h ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoKR“), podľa ktorého *„Oddlžením zostáva nedotknuté právo veriteľa, v rozsahu svojej pôvodnej pohľadávky domáhať sa podľa Občianskeho zákonníka jej uspokojenia z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžnikovho majetku, a to aj vtedy, ak pohľadávka veriteľa je premlčaná, nevymáhateľná alebo nevykonateľná. Veriteľ má právo odporovať právnemu úkonu aj vtedy, ak by v konkurze vyhlásenom podľa druhej časti prvej hlavy bol inak oprávnený odporovať správca.“*. Sťažovateľka zastáva názor, že veriteľ má právo na uspokojenie svojej pohľadávky z majetku tretej osoby, voči ktorej bola úspešne podaná odporovacia žaloba. Právny úkon, ktorým povinná previedla časť svojho majetku na tretiu osobu s cieľom ukrátiť sťažovateľku, je voči nej neúčinný, a tak si môže sťažovateľka túto pohľadávku voči povinnej uplatniť v exekučnom konaní. Majetok, ktorý povinná previedla na tretiu osobu, nikdy nebude súčasťou konkurznej podstaty v rámci konkurzného konania a vymožením tejto pohľadávky v exekučnom konaní nedôjde k ukráteniu ostatných veriteľov v konkurznom konaní. Vyhlásením konkurzu dochádza podľa § 167f ods. 2 ZoKR k zastaveniu exekučných konaní na majetok povinnej, avšak nehnuteľnosti, ktoré majú byť v exekučnom konaní zexekvované, nie sú majetkom povinnej, ale tretej osoby (nadobúdateľa). Okresný súd odkázal sťažovateľku na ďalšie súdne konania s uplatnením si nároku na peňažnú náhradu voči tretej osoby podľa § 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka alebo podaním návrhu na zrušenie oddlženia povinnej pre jej nepoctivý zámer, pričom sa dostatočne nezaoberal dopadmi svojho rozhodnutia.

8. Sťažovateľka tiež poukazuje na postup okresného súdu v konaní sp. zn. 54Ek/413/2022, v ktorom za obdobných skutkových okolností okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie, čím malo dôjsť k porušeniu princípu právnej istoty. Sťažovateľka v rámci sťažnostného konania poukázala na odklon v rozhodnutí vyššieho súdneho úradníka okresného súdu, na ktorý však sudkyňa okresného súdu adekvátnym spôsobom nereflektovala, čím podľa názoru sťažovateľky namietané uznesenie možno považovať za svojvoľné a arbitrárne.

III.

9. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 702/2022 z 15. decembra 2022 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 6 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd doručil ústavnú sťažnosť účastníkom konania na vyjadrenie.

10. Vec prejednávajúca sudkyňa vo vyjadrení uviedla, že podstatou ústavnej sťažnosti je polemika o tom, či v prípade vyhlásenia konkurzu na majetok povinnej je možné viesť exekučné konanie a exekúciu s poukazom na § 166h ods. 1 ZoKR. Podľa § 167f ods. 1 ZoKR na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať ani viesť exekučné alebo iné vykonávacie konanie. Podľa § 167f ods. 2 ZoKR ak bol vyhlásený konkurz, ide o dôvod, aby sa bez zbytočného odkladu rozhodlo o zastavení konania, v ktorom sa vymáha pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze alebo sa považuje za nevymáhateľnú. V tejto súvislosti sudkyňa skonštatovala, že pohľadávka sťažovateľky, ktorá jej bola priznaná exekučným titulom, vznikla pred kalendárnym

mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz na majetok povinnej. Táto pohľadávka nepatrí teda medzi oddĺžením nedotknuté pohľadávky, ale patrí medzi pohľadávky, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurznom konaní [§ 166a ods. 1 písm. a)]. Z uvedeného dôvodu preto podľa sudkyne neboli v exekučnom konaní splnené podmienky pre vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

11. Pokiaľ sťažovateľka poukazuje na § 166h ods. 1 ZoKR, sudkyňa zastáva názor, že napriek jej úspechu v spore o neúčinnosť ukracujúceho právneho úkonu je uvedená skutočnosť vo vzťahu k exekučnému konaniu právne bezvýznamná, pretože v predmetnej veci nejde o oddĺžením nedotknutú pohľadávku.

12. Podpredseda okresného súdu vo vyjadrení uviedol, že namietané uznesenie okresného súdu nie je správne, keďže podľa jeho názoru je v rozpore so znením ustanovenia § 166h ods. 1 ZoKR, ktoré umožňuje viesť exekúciu aj na vymoženie pohľadávky v dôsledku oddĺženia dlžníka (povinnej) nevymáhateľnej, ale len na ten majetok, ktorý dlžníkovi ušiel v dôsledku právneho úkonu, ktorému sťažovateľka úspešne odporovala.

13. Zúčastnená osoba (povinná) sa nestotožňuje s právnym názorom sťažovateľky. Tvrdí, že od samotného začiatku rozporovala oprávnenosť nároku sťažovateľky z titulu ručenia, ktorému napokon súdy vyhoveľi. Uvádza, že v rámci odvolacieho konania bol na jej majetok vyhlásený konkurz, čo malo mať za následok zastavenie odvolacieho konania a zrušenie rozsudku okresného súdu. Podľa jej názoru v odvolacom konaní nastala neodstrániteľná procesná prekážka, ktorá je v súčasnosti predmetom prieskumu v dovolacom konaní (nedostatok pasívnej vecnej legitímácie), v ktorom nebolo dosiaľ rozhodnuté. Poukazuje tiež na skutočnosť, že hodnota nehnuteľností, ktorých prevod sťažovateľka úspešne odporovala, nebude postačovať na uspokojenie celej pohľadávky, pričom výťažok z ich predaja nebude postačovať ani na náhradu trov exekúcie.

14. Sťažovateľka vo svojom ďalšom podaní uviedla, že vec prejednávajúca sudkyňa trvá na svojom právnom závere o nemožnosti vedenia exekučného konania z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok povinnej. Sudkyňa vylučuje aplikáciu § 166h ods. 1 ZoKR. Podľa jej názoru sudkyňa nezohľadnila § 167f ods. 1 ZoKR, ktorý neposkytuje imunitu dlžníkovi, ale iba jeho majetku. Odporovaným právnym úkonom sa však povinná tohto majetku zbavila, pričom ani rozsudok, ktorým došlo k určeniu neúčinnosti právneho úkonu nič nezmenil na skutočnosti, že povinná už nie je vlastníčkou prevedeného majetku, a tak tento majetok ani nepodlieha konkurzu. So záverom podpredsedu okresného súdu sa sťažovateľka v celom rozsahu stotožnila.

IV.

15. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

16. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane pripomína, že všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný

súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.

17. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/94).

18. V nadväznosti na sťažovateľkine námietky ústavný súd konštatuje, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj namietané rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či tieto rozhodnutia, resp. v nich vyslovené závery sú alebo nie sú v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave.

19. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré im predchádzali, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

20. Zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodiť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci. Pre rozhodnutie ústavného súdu bolo podstatné, či pochybenie všeobecného súdu, ktoré sa mu vyčíta, je natoľko intenzívne, že ho možno vyhodnotiť ako fundamentálne, prípadne ako pochybenie, ktoré je v príkrom rozpore s ústavnými princípmi (II. ÚS 7/2022).

21. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke sťažovateľky, že okresný súd namietaným uznesením zamietol jej návrh na vykonanie exekúcie, čím ju zbavil možnosti uspokojenia svojej judikovanej pohľadávky z dôvodu, že na majetok povinnej bol vyhlásený konkurz a zároveň bez toho, aby prihliadol na úspešné odporovanie právneho úkonu, ktorým povinná ukrátila sťažovateľku.

22. Okresný súd v namietanom uznesení uviedol, že vyhlásením konkurzu na majetok povinnej zanikla možnosť sťažovateľky vymôcť svoju judikovanú pohľadávku prostredníctvom exekučného konania a svoju pohľadávku môže uspokojiť v rámci konkurzného konania. K ušlému majetku povinnej okresný súd uviedol, že tento majetok je vo vlastníctve tretej osoby, voči ktorej sťažovateľka nedisponuje exekučným titulom.

23. V kontexte sťažnostnej argumentácie je predmetom posúdenia zo strany ústavného súdu otázka, či je z ústavného hľadiska udržateľné odôvodnenie okresného súdu, ktoré nereflektovalo na argumentáciu sťažovateľky, a zároveň posúdiť, či dôvody, na ktorých okresný súd založil svoj výrok, sú ústavne udržateľné.

24. Samotným vyhlásením konkurzu na majetok povinného nemusí dôjsť k zastaveniu exekučného konania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 167f ods. 1 ZoKR. Sťažovateľka v tomto prípade disponovala exekučným titulom priznávajúcim jej pohľadávku, ktorá sa po oddlžení povinnej stala nevymáhateľnou, no sťažovateľka zároveň úspešne odporovala právnomu úkonu povinnej, ktorým povinná previedla časť svojho majetku na tretiu osobu (svojho syna). Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľka disponovala právoplatným súdnym rozhodnutím o neúčinnosti právneho úkonu povinnej, ktorým povinná preukázateľne ukrátila uspokojenie jej pohľadávky.

25. Zmyslom odporovateľnosti právnych úkonov je to, že pokiaľ právne úkony dlžníka ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa, môžu byť veriteľom napadnuté odporom, ktorý smeruje k tomu, aby vo vzťahu k nemu boli takéto právne úkony vyhlásené za právne neúčinné. Prostredníctvom inštitútu odporovateľnosti právneho úkonu poskytuje Občiansky zákonník ochranu veriteľovi pred právnymi úkonmi jeho dlžníka, ktoré vedú k zmenšeniu jeho majetku, a tým aj k zmareniu či ohrozeniu možnosti, aby pohľadávka veriteľa mohla byť z majetku dlžníka riadne a včas uspokojená. Odporovateľnosť znamená nastolenie tzv. relatívnej neúčinnosti právneho úkonu, t. j. iba voči ukrátenému veriteľovi. Relatívne neúčinný právny úkon je platný, nastávajú podľa neho všetky účinky právom spojované s platným právnym úkonom. Iba vo vzťahu medzi účastníkmi (teda vo vzťahu medzi veriteľom a treťou osobou, ktorá od dlžníka nadobudla majetok odporovaným právnym úkonom) sa na tento vzťah hľadí, ako keby k tomuto právnomu úkonu nedošlo (nenastali jeho právne účinky).

26. Sťažovateľka ako veriteľ úspešne odporovala právnomu úkonu, ktorým povinná (dlžník) previedla vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na tretiu osobu (svojho syna). Sťažovateľka tak mala podľa § 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka právo uspokojiť svoju pohľadávku voči dlžníkovi aj predajom nehnuteľností, ktorých vlastníkom je tretia osoba. Z pohľadu veriteľa (sťažovateľky) je tak vlastníkom nehnuteľností naďalej jeho dlžník – povinná. Uvedené ale nemá za následok, že exekúciu je možné viesť priamo proti tomu, kto úspešne odporovaným právnym úkonom majetok dlžníka nadobudol. Ten, kto majetok dlžníka takýmto úkonom nadobudol, sa jeho nadobudnutím nestáva dlžníkom veriteľa (nevstupuje do povinností dlžníka), keď z pohľadu veriteľa ani vlastníkom takto nadobudnutého majetku nie je, ale musí v prípade exekučného konania strpieť výkon exekúcie predajom nehnuteľností. Podstata odporovateľnosti spočíva v možnosti veriteľa v exekúcii vedenej proti svojmu dlžníkovi postihnúť aj ten majetok, ktorý dlžníkovi zo sféry dispozície ušiel úkonom, ktorý veriteľ úspešne odporoval. V exekúcii vedenej oprávneným proti dlžníkovi (povinnému) sa môže domáhať výkonu exekúcie predajom nehnuteľností, ktorých vlastníkom je podľa katastra nehnuteľností tretia osoba. Výrok rozhodnutia o odporovacej žalobe predloženého oprávneným k návrhu na vykonanie exekúcie nespôsobuje zmenu v osobe dlžníka a nemá za následok prechod (ani prevod) povinnosti z dlžníka oprávneného na tretie osoby.

27. Podľa § 166h ods. 1 ZoKR oddĺžením zostáva nedotknuté právo veriteľa v rozsahu svojej pôvodnej pohľadávky domáhať sa podľa Občianskeho zákonníka jej uspokojenia z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a to aj vtedy, ak pohľadávka veriteľa je premlčaná, nevymáhateľná alebo nevykonateľná. Ustanovenie § 166h ods. 1 ZoKR je ustanovením, v ktorom má právna úprava konkurzu (oddĺženia) osobitný režim. Z dikcie tohto ustanovenia vyplýva, že právo veriteľa domáhať sa uspokojenia (núteného výkonu pohľadávky) aj napriek oddĺženiu toto právo veriteľa voči dlžníkovi ostáva nedotknuté, a to uspokojením sa z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku. Ide o osobitný právny vzťah, keď dochádza k neúčinnosti právnych úkonov pre účely ochrany veriteľa, ktorý ak úspešne odporuje právnemu úkonu, ktorým bol ukrátený, aby si mohol úspešne vymáhať svoju pohľadávku.

28. Úspešné odporovanie právneho úkonu podľa § 42a Občianskeho zákonníka má za následok, že veriteľ, ktorý právnemu úkonu svojho dlžníka úspešne odporoval, sa môže domáhať uspokojenia svojej pohľadávky prostredníctvom núteného výkonu rozhodnutia (exekúcie podľa Exekučného poriadku) nielen z majetku svojho dlžníka (v exekučnom konaní povinnej), ale aj z majetku, ktorý bol predmetom právneho úkonu, ktorému veriteľ úspešne odporoval podľa Občianskeho zákonníka. V konkurze podľa ZoKR sa uspokojujú pohľadávky veriteľov dlžníka hromadne a pomerne z konkurznej podstaty – majetku úpadcu. Majetok, ktorý bol predmetom právneho úkonu (darovacej zmluvy), ktorému sťažovateľka s úspechom odporovala, nie je vo vlastníctve povinnej (v konkurze úpadcu), a teda sa z neho nemôžu veritelia uspokojiť v konkurznom konaní. Pre účely efektívnej ochrany pohľadávky veriteľa, ktorý s úspechom odporoval právnemu úkonu dlžníka, sa môže domáhať od svojho dlžníka núteného výkonu svojho nároku (pohľadávky) prostredníctvom exekúcie podľa Exekučného poriadku, ako sa už konštatuje, aj vtedy, ak pohľadávka veriteľa voči dlžníkovi je premlčaná, nevymáhateľná alebo nevykonateľná (§ 166h ods. 1 ZoKR).

29. Ústavný súd si v súčinnosti s okresným súdom zadovážil relevantné podklady vo veci sp. zn. 54Ek/413/2022, na ktorú poukázala sťažovateľka v rámci sťažnostného konania. V tomto konaní vystupuje sťažovateľka ako oprávnená. Uvedené konanie v prevažnej miere obsahuje obdobný skutkový stav ako v preskúmvanej veci. Na rozdiel od preskúmvanej veci však v tomto konaní došlo k vydaniu poverenia na vykonanie exekúcie. Sťažovateľka na túto skutočnosť poukázala aj v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, na ktorú však okresný súd žiadnym spôsobom nereflektoval, ale iba odkázal na odôvodnenie uznesenia vyššieho súdneho úradníka, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil. Vychádzajúc z uvedeného a zo skutočnosti, že okresný súd sa nijako nevysporiadal s relevantnou argumentáciou sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že namietané uznesenie okresného súdu nesie znaky arbitrárnosti a aplikačnej svojvôle spočívajúcej v nedostatočnom odôvodnení.

30. Ústavný súd vzhľadom na nepochybne typovú agendu, ktorá dopadá na poskytnutý úver, z ktorého vznikla dotknutá pohľadávka, a na relevanciu rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) v konaniach pred všeobecnými súdmi (I. ÚS 462/2022) preveril nad rámec jednotlivých argumentácií pôsobnosť rozsudkov Súdneho dvora z pohľadu, či skutkové a právne okolnosti veci neopodstatňovali naplnenie niektorého z cieľov práva Európskej únie. V tomto smere bolo dôležité posúdenie väzieb zúčastnenej osoby k obchodnej spoločnosti, ktorá si zobrala úver. Vzhľadom na ich osobné, ako aj majetkové prepojenie

(funkčný vzťah) ústavný súd nevidel dôvod konštatovať obídienie rozsudkov Súdneho dvora vo veciach C-74/15, C-535/15 a C-419/11.

31. Na základe uvedených úvah ústavný súd dospel k záveru, že namietaným uznesením okresného súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

32. Ústavný súd, vychádzajúc z porušenia označených práv sťažovateľky namietaným uznesením, namietané uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

33. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky upraveného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva upraveného v čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uvádza, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a zrušenie namietaného uznesenia okresného súdu sa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 182/06) otvára priestor na to, aby sa okresný súd sám vyrovnal s ochranou označených práv hmotného charakteru. Preto ústavný súd sťažnosti v časti, v ktorej sa sťažovateľka domáhala vyslovenia porušenia uvedených hmotných práv, nevyhovel, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom (III. ÚS 639/2021).

V.

34. Sťažovateľka má nárok na náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2022 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 193,50 eur, režijný paušál v sume dvakrát po 11,63 eur a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2023 (replika) v sume 208,67 eur a režijný paušál v sume 12,52 eur (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Celková hodnota náhrady trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu 631,45 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2023

Robert Šorl
predseda senátu